अर्णः, [1]स्वर्णम्,	अर्णः,	अर्णिनिषः;
अर्णितुम्,	अर्णयितुम्,	अर्णिनिषितुम्;
ऋतिः,	अर्णना, अर्णिनिषा,	अर्णिनयिषा;
अर्णनम्,	अर्णनम्,	अर्णिनिषणम्;
[2]अर्णित्वा-ऋत्वा,	अर्णयित्वा,	अर्णिनिषित्वा;
[3]समृत्य, [4]प्रार्त्य,	समर्ण्य,	समर्णिनिष्य;
अर्णम् २, अर्णित्वा २, ऋत्वा २,	अर्णम् २, अर्णयित्वा २,	अर्णिनिषम् २; अर्णिनिषित्वा २.

(124) "ऋतिः" (I-भ्वादिः-1010-A. अक. सेट्. आत्म.)

धातुपाठेऽपठितोऽपि सूत्रेऽनुवादात् धातुत्वं बोध्यम्। **घृणायां** वर्तते इति केचित्। **जुगुप्सायामयं** धातुरिति बहवः।

[5]ऋतीयकः-यिका, अर्तकः-र्तिका,	ऋतीयकः-यिका, अर्तकः-र्तिका,	[6]ऋतितीयिषकः-षिका; अर्तितिषकः-षिका;
ऋतीयिता अर्तिता -त्री,	[7]ऋतीययिता अर्तयिता -त्री,	ऋतितीयिषिता अर्तितिषिता -त्री;
—	ऋतीययन्-न्ती, अर्तयन्-न्ती,	अर्तितिषन्-न्ती;

---

1. 'हलश्च' (3-3-121) इति संज्ञायां घञ्। 'लिङ्गमशिष्यं, लोकाश्रयत्वाल्लिङ्गस्य' इति न्यायात् नपुंसकलिङ्गत्वम्।
2. 'उदितो वा' (7-2-56) इति क्त्वायामिड्विकल्पः। इट्पक्षे 'न क्त्वा सेट्' (1-2-18) इति किस्वनिषेधाद् गुणः।
3. 'वा ल्यपि' (6-4-38) इत्यत्र व्यवस्थितविभाषाश्रयणात् अनुनासिकलोपो नित्यः। तुक्।
4. 'उपसर्गादिति धातौ' (6-1-91) इति वृद्धिरेकादेशः।
5. 'ऋतेरीयङ्' (3-1-29) इति स्वार्थे ईयङ् प्रत्ययः। 'सनाद्यन्ता धातवः' (3-1-32) इति ईयङन्तस्य धातुत्वम्। ततो ण्वुलादयः। ईयङ् प्रत्ययः 'आयादय आर्धधातुके वा' (3-1-31) इति विकल्पेन भवति। ततश्च 'अर्तकः—' इत्यादीनि रूपाणि पक्षे बोध्यानि। एवं णिजन्तात् सन्नन्तादपि आयप्रत्ययस्य वैकल्पिकत्वं ज्ञेयम्।
6. ईयङो ङित्त्वाल्लघूपधगुणाभावे, अजादित्वेन द्वितीयस्यैकाचः 'ती' शब्दस्य द्वित्वे, अभ्यासह्रस्वत्वे च रूपम्। एवं सर्वत्र सन्नन्ते ज्ञेयम्।
7. णिचः गुणायादेशयोः एवं रूपम्।